

Nr 186

Av herr Senander m. fl., om förbättring av semesterlönen.

Löftet om fyra veckors semester har givetvis mottagits med gillande av landets löntagare. Behovet av vidgade möjligheter till rekreation liksom kortare arbetstid och lägre pensionsålder blir alltmera påtagligt allteftersom den tekniska utvecklingen fortskrider och arbetskraften utsättes för en allt starkare fysisk och psykisk påfrestning. En utökning av semestertiden måste därför betraktas som en tidsenlig åtgärd till skydd mot arbetskraftens förslitning.

Den kanske viktigaste förutsättningen för att semestern skall kunna utnyttjas för sitt ändamål är en tillfredsställande ekonomi. Om semesterledigheten skall ge såväl rekreation som vila måste man räkna med en större penningförbrukning under semestertiden än vad som äger rum under normala förhållanden. Med andra ord: för flertalet löntagare är semesterlönen långt ifrån tillräcklig för finansiering av en rätt utnyttjad semesterledighet. Detta konstaterande gäller i alldeles särskild grad de semesterberättigade som är gifta, och semesterlönen därför måste täcka semesterutgifterna för mera än en person.

Enligt nu gällande bestämmelser beräknas semesterlönen på kvalificeringsårets inkomster. Den ständigt fortgående prisstegringen har år från år medfört höjningar av lönerna i ungefär motsvarande mån. I viss utsträckning har även reallönerna stigit. Följden har blivit att de semesterberättigade löntagarna i allmänhet måste räkna med en semesterlön som är mindre än den lön de uppbär då de börjar sin semester. Härigenom blir möjligheterna att utnyttja semesterledigheten i enlighet med dess syfte beskurna.

För det stora flertalet löntagare är en högre semesterlön erforderlig. På vilket sätt en förbättring skall ske bör göras till föremål för utredning. Det kan dock tänkas att semesterlönen upp till en viss gräns blir skattefri. Lämpligast skulle detta kunna ske genom att avdrag finge göras vid deklarationen. Självfallet avser vi inte att de höga semesterlöner som tillkommer direktörer, byråchefer och andra löntagare i liknande ställning skall premieras genom skatteavdrag. Meningen är att endast arbetare och anställda i jämförlig ställning skattevägen eller på annat lämpligt sätt skall ernå en förstärkning av semesterlönen.

Varför vi föreslår ett ingripande från statsmakternas sida beror på att semesterlagen i dess § 14 bestämmer de grunder efter vilka semesterlönen skall utgå. En förbättring av semesterlönen skulle givetvis kunna tänkas

ske avtalsvägen. Denna väg är emellertid svårframkomlig med hänsyn till semesterlagens konstruktion. Med tanke på att statsmakterna stiftat lagen och därmed också dess föreskrifter om semesterlön torde det inte vara något oriktigt i, att de även i förekommande fall ser till att semesterlönen blir så stor att semesterledigheten verkligen kan utnyttjas för sitt ändamål.

Med hänvisning till det anförda hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om utredning och förslag i syfte att nå en förbättring av semesterlönen, eventuellt genom att den göres avdragsgill i skattehänseende upp till en viss gräns.

Stockholm i januari 1961

Knut Senander

Helmer Holmberg

Henning Nilsson
